SCR సర్వోన్నత న్యాయస్థాన నివేదికలు 784

1960
జనవరి 20

జగన్ నాథ్ సాతు

వర్సెస్

ది యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా

(బి. పి. సిన్హా సి.జె., జాఫర్ ఇమామ్, ఎ. కె. సర్కార్,

కె. ఎన్. వాంచూ, జె. సి. షా, న్యాయమూర్తులు.)

నివారక నిర్బంధం - భారతదేశం పాకిస్తాన్ సంబంధం యొక్క స్థితి – విదేశీ రాజ్యమా - నిర్బంధానికి కారణాలు - సహజ న్యాయ సూత్రాలు - నివారక నిర్బంధం చట్టం, 1950 (4 ఆఫ్ 1950), – భారత రాజ్యాంగం, అంశం 9, జాబితా I, ఏడవ షెడ్యూల్.

నివారక నిర్బంధం చట్టం, 1950 లోని సెక్షన్ 3 కింద పిటిషనర్‌ను కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్బంధించింది. చట్టంలోని నిబంధనలకు అనుగుణంగా పిటిషనర్ కేసును పరిగణనలోకి తీసుకున్న అడ్వైజరీ బోర్డు నిర్బంధ ఉత్తర్వులను ఉపసంహరించుకోవాలని సిఫారసు చేయలేదు. విస్తృతంగా ప్రచురితమైన విదేశీ వార్తాపత్రికలో ప్రచురణకు పంపడం ద్వారా భారత ప్రభుత్వం మరియు జమ్మూ కాశ్మీర్ రాష్ట్రంపై ద్వేషం మరియు ధిక్కార ప్రచారాన్ని కొనసాగిస్తున్నారని, రాష్ట్ర పరిపాలన గురించి మరియు సాధారణంగా భారతదేశం యొక్క పరిస్థితి గురించి మరియు ముఖ్యంగా ఆ రాష్ట్రం యొక్క పరిస్థితి గురించి తప్పుడు, ఏకపక్ష మరియు తప్పుదోవ పట్టించే సమాచారాన్ని ప్రచురించారు అన్నవి పిటిషనర్ పై ఆరోపణలు. ఇతర విషయాలతో పాటు, వార్తాపత్రిక ప్రచురితమైన పాకిస్తాన్ కామన్‌వెల్త్ లో సభ్యదేశంగా ఉన్నందున విదేశీ రాజ్యం కాదని, అందువల్ల దానిని విదేశీ రాజ్యంగా పరిగణించలేమని, ప్రతివాది గవర్నమెంట్ లో ప్రతివాది కేసును పరిగణనలోకి తీసుకోవడంలో సహజ

న్యాయ సూత్రాలను అడ్వైజరీ బోర్డు ఉల్లంఘించిందని, అడ్వైజరీ బోర్డు ముందు ఉంచిన వివరాలు ఆయనకు సరఫరా చేయలేదని పిటిషనర్ వాదనలు.

నిర్ణయించారు, రాజ్యాంగంలోని అంశం 9, జాబితా I, ఏడవ షెడ్యూల్ లోని 'విదేశీ వ్యవహారాలు' అనే పదానికి, సెక్షన్ 3లోని 'విదేశీ రాజ్యాలతో భారత దేశం సంబంధాలు' అనే పదాలకు సరైన భాష్యం ప్రకారం, ఆ దేశం భారత దేశం మాదిరిగానే కామన్ వెల్త్ లో సభ్యదేశంగా ఉన్నప్పటికీ పాకిస్థాన్ ను విదేశీ రాజ్యంగా పరిగణించాలి. ఆర్టికల్ 367 (3) ప్రకారం రాజ్యాంగం ప్రయోజనాల కోసం ఒక దేశాన్ని విదేశీ రాజ్యంగా పరిగణించకపోవచ్చు, కానీ ఇతర ప్రయోజనాల కోసం ఆ దేశం విదేశీ రాజ్యంగా ఉండవచ్చు. కామన్ వెల్త్ అనేది ఒక దేశాల యొక్క సమూహం , ప్రతి ఒక్కటి దాని అంతర్గత మరియు విదేశీ వ్యవహారాలలో ఒకదానితో ఒకటి స్వతంత్రంగా సార్వభౌమ ప్రతిపత్తి ని కలిగి ఉంటాయి.

చట్టంలోని సెక్షన్ 10లోని నిబంధనలు సహజ న్యాయ సూత్రాలకు విరుద్ధంగా లేవని, ప్రస్తుత కేసులో అడ్వైజరీ బోర్డు అనుసరించిన విధానం దానికి విరుద్ధంగా లేదు.

ప్రారంభిక పరిధి: రిట్ పిటిషన్ నం. 170 ఆఫ్ 1959.

ప్రాథమిక హక్కుల అమలు కోసం భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 32 కింద పిటిషన్.

ఆర్. వి. ఎస్. మణి, పిటిషనర్ తరపున.

సి. కె. దఫ్తరీ, భారత సొలిసిటర్-జనరల్, బి. ఆర్. ఎల్. అయ్యంగార్, ఆర్. హెచ్. ధేబర్, ప్రతివాది తరఫున.

1960, జనవరి 20. కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పును వెలువరించినది

ఇమామ్ జె. – ఈ పిటిషన్ ను 1960 జనవరి 4న విచారించాము, దానిని కొట్టివేస్తున్నామని, అందుకు గల కారణాలను తర్వాత వెల్లడిస్తామని తెలియజేశాం. ఇప్పుడు మా కారణాలు తెలియజేస్తున్నాం.

నివారక నిర్బంధం చట్టం, 1950 (ఇకపై దీనిని చట్టంగా పిలుస్తాము) లోని సెక్షన్ 3 యొక్క నిబంధనల ప్రకారం పిటిషనర్ ను కేంద్ర ప్రభుత్వము 1959 మే 4న జారీ చేసిన ఉత్తర్వు ద్వారా నిర్బంధించింది. పిటిషనర్ కు 1959 మే 7వ తేదీన నిర్బంధం కారణాలు వెల్లడించింది. చట్టంలోని సెక్షన్ 8 కింద కేంద్రప్రభుత్వము ఏర్పాటు చేసిన అడ్వయిజరీ బోర్డు ఆయన కేసును పరిగణనలోకి తీసుకుంది. అడ్వయిజరీ బోర్డు నివేదిక ఆధారంగా కేంద్రప్రభుత్వము 1959 జూన్ 23న జారీ చేసిన ఉత్తర్వులో పిటిషనర్ ను 1960 మే 4 వరకు నిర్బంధంలో ఉంచాలని ఆదేశించింది. ఈ నిర్బంధ ఉత్తర్వులకు వ్యతిరేకంగానే రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 32 కింద పిటిషనర్ ప్రస్తుత పిటిషన్ దాఖలు చేశారు.

నిర్బంధానికి కారణాలలో 5 కారణాలు ఉన్నాయి, పిటిషనర్ భారతదేశ భద్రతకు మరియు విదేశీ రాజ్యాలతో భారతదేశ సంబంధాలకు హాని కలిగించే విధంగా మరింతగా వ్యవహరించే అవకాశం ఉన్నందున అతన్ని నిర్బంధించడం అవసరమని కేంద్రప్రభుత్వము సంతృప్తి చెందింది. నిర్బంధానికి కారణాలలో పేర్కొన్నవి కాకుండా తేదీలు, వ్యక్తులు, ప్రదేశాలు, కార్యకలాపాల స్వభావం, ఆయన అందించిన సమాచారానికి సంబంధించిన ఏవైనా వాస్తవాలు లేదా వివరాలను పిటిషనర్ కు వెల్లడించడం ప్రజాప్రయోజనాలకు విరుద్ధమని కేంద్ర ప్రభుత్వము భావించిందని నిర్బంధానికి

కారణాలలో పేర్కొన్నారు. పిటిషనర్ పంపిన కొన్ని నమూనా సందేశాలు, పాకిస్తాన్ లో ప్రచురితమైన ఓ వార్తాపత్రికలో వచ్చిన కొన్ని కథనాలను అందులో జత చేసినట్లు నిర్బంధానికి కారణాలలో పేర్కొన్నారు.

నిర్బంధానికి కారణాల ను బట్టి పిటిషనర్ పై ఉన్న ఆరోపణ ఏమిటంటే , అతను భారత ప్రభుత్వానికి మరియు చట్టం ద్వారా స్థాపించబడిన జమ్మూ కాశ్మీర్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా మరియు ఆ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ పరిపాలనకు వ్యతిరేకంగా ప్రచారం చేయడంలో నిమగ్నమయ్యాడు మరియు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మరియు భారత ప్రభుత్వం పట్ల ద్వేషం తీసుకురావడానికి ఉద్దేశించిన విధంగా ప్రచారం చేస్తున్నాడు అని తెలుస్తోంది. తన ప్రచారానికి కొనసాగింపుగా పిటిషనర్ ఇతర విషయాలతో పాటు జమ్మూకాశ్మీర్ రాష్ట్రానికి సంబంధించిన తప్పుడు, అసంపూర్ణ ఏకపక్ష తప్పుదోవ పట్టించే సమాచారంతో కూడిన వార్తలు, అభిప్రాయాలను, ఆ రాష్ట్రానికి సంబంధించి భారత ప్రభుత్వ విధానం గురించి, సాధారణంగా భారతదేశంలోని మరియు ముఖ్యంగా జమ్మూకాశ్మీర్ రాష్ట్రంలోని పరిస్థితుల గురించి ఒక విదేశీ వార్తాపత్రికలో ప్రచురణకు పంపుతున్నాడని, ఆ వార్తాపత్రిక ఈ సందేశాలను ప్రముఖంగా ప్రచురించింది, పాకిస్తాన్ మరియు ఇతర విదేశాలలో పెద్ద సర్క్యులేషన్ కలిగి ఉంది, జమ్మూ కాశ్మీర్ రాష్ట్రానికి సంబంధించి భారతదేశానికి మరియు దాని లక్ష్యానికి హాని కలిగించే విధంగా మరియు విదేశీ రాజ్యాలతో భారతదేశం యొక్క సంబంధాలను దెబ్బతీసే విధంగా ఉంది; పిటిషనర్ జమ్మూకాశ్మీర్ రాష్ట్రానికి సంబంధించి భారతదేశ ప్రయోజనాలకు వ్యతిరేకంగా ఉన్న అనేక మంది వ్యక్తులతో కలిసి తప్పుడు సంప్రదింపులు జరుపుతున్నారని మరియు భారతదేశ భద్రతకు హాని కలిగించే కార్యకలాపాల్లో నిమగ్నమయ్యారని, పిటిషనర్ యొక్క పైన పేర్కొన్న కార్యకలాపాల యొక్క సంచిత ప్రభావం సాధారణంగా విదేశీ రాజ్యాలతో భారతదేశం యొక్క సంబంధాలకు హాని కలిగిస్తుందని మరియు ముఖ్యంగా భారతదేశ ప్రయోజనాలకు జమ్మూకాశ్మీర్

రక్షణకు సంబంధించి మరియు దానిలో ప్రజా భద్రతల నిర్మాణకు.

పిటిషనర్ పంపిన సందేశాల్లోని వివిధ అంశాలను నిర్బంధం యొక్క కారణాలతో అనుబంధంగా జతచేయబడి అతనికి అందజేయబడిన వాటిని పరిశీలించాం. పిటిషనర్ అడ్వైజరీ బోర్డుకు వినతిపత్రం ఇవ్వడానికి వీలుగా తగిన వివరాలను అవి వెల్లడిస్తాయి. సంబంధిత వార్తాపత్రికకు పంపిన లేఖల్లోని ఈ సారాంశాలను పరిశీలిస్తే పిటిషనర్ ను నిర్బంధించడంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యకు తగిన ఆధారాలను అవి వెల్లడిస్తాయి.

నిర్బంధ ఉత్తర్వులు కేవలం రెండు విషయాలకు మాత్రమే పరిమితమని పిటిషనర్ తరఫున వాదించారు (1) పిటిషనర్ విదేశీ రాజ్యాలతో భారతదేశ సంబంధాలకు విఘాతం కలిగించే విధంగా వ్యవహరించకుండా నిరోధించడానికి మరియు (2) భారతదేశ భద్రతకు విఘాతం కలిగించే విధంగా వ్యవహరించకుండా నిరోధించడానికి. మొదటి విషయానికి వస్తే పాకిస్తాన్ విదేశీ దేశం కాదు కనుక, పిటిషనర్ ఏ చర్యలు విదేశీ రాజ్యాలతో భారతదేశ సంబంధాలకు విఘాతం కలిగించే తావులేదని వాదించారు. రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 367(3) ప్రకారం, రాజ్యాంగ ప్రయోజనాల కోసం, విదేశీ రాజ్యం అంటే భారతదేశం తప్ప మరే రాజ్యమైనా అని పేర్కొన్నారు. కానీ మినహాయింపు , పార్లమెంటు చేసిన ఏదైనా చట్టం యొక్క నిబంధనలకు లోబడి, ఉత్తర్వులో పేర్కొన్న ప్రయోజనాల కోసం ఏదైనా రాజ్యాన్ని విదేశీ దేశం కాదు అని ఉత్తర్వు ద్వారా ప్రకటించడానికి రాష్ట్రపతికి వీలు కల్పించింది. రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 392 (3) r/w ఆర్టికల్ 367 (3) కింద భారత గవర్నర్ జనరల్ చేసిన రాజ్యాంగం (విదేశీ రాజ్యానికి సంబంధించిన ప్రకటన) ఆర్డర్, 1950 (ఇకపై దీనిని ఆర్డర్ అని పిలుస్తారు) గురించి ప్రస్తావించారు. ఆర్డర్ తక్షణమే అంటే 1950 జనవరి 23 నుంచి అమల్లోకి రావాలని ఆదేశించింది. ఆర్డర్ యొక్క క్లాజ్ (2) ఇలా పేర్కొంది: "పార్లమెంటు చేసిన

ఏదైనా చట్టం యొక్క నిబంధనలకు లోబడి, కామన్వెల్త్ లోని ప్రతి దేశం రాజ్యాంగం యొక్క ప్రయోజనాల కోసం విదేశీ రాజ్యం కాదు అని ప్రకటించబడుతుంది". ఆర్డర్ ప్రకారం కామన్ వెల్త్‌లో సభ్యదేశంగా ఉన్న పాకిస్తాన్ ను విదేశీ దేశం కాదు అని ప్రకటించబడింది అని పిటిషనర్ తరఫు న్యాయవాది నివేదించారు. ఈ ఆర్డర్ పార్లమెంటు చేసిన ఏదైనా చట్టం యొక్క నిబంధనలకు లోబడి ఉన్నప్పటికీ, ఆర్డర్ చేసిన ప్రకటనకు విరుద్ధంగా పార్లమెంటు ఇప్పటివరకు ఏ చట్టాన్ని రూపొందించలేదు. పాకిస్తాన్ విదేశీ రాజ్యం కానందున దానిని విదేశీ రాజ్యంగా పరిగణించలేము మరియు నిర్బంధానికి కారణాలలో పేర్కొన్న పిటిషనర్ చర్యలు విదేశీ రాజ్యాలతో భారతదేశ సంబంధాలకు విఘాతం కలిగించే చర్యగా పరిగణించబడవు. ఈ విషయంలో కారణం చెల్లని ప్రాతిపదికన కాబట్టి నిర్బంధ ఉత్తర్వును రద్దు చేయాలి, ఎందుకంటే ఒక కారణం చెల్లని ప్రాతిపదికన అయినప్పుడు, ఈ కోర్టు యొక్క కొన్ని నిర్ణయాల ప్రకారం, ఇతర కారణాలు చెల్లుబాటు అయ్యే కారణాలు గాకనివి అయినప్పటికీ నిర్బంధం యొక్క మొత్తం ఉత్తర్వును రద్దు చేయాలి.

హింసను ప్రేరేపించడం లేదా జమ్ముకశ్మీర్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని లేదా భారత ప్రభుత్వాన్ని విచ్ఛిన్నం చేయడాన్ని సూచించే ఏ పదం లేదా పదబంధాన్ని పంపిన సందేశాల సారాంశంలో మరియు నిర్బంధానికి కారణాలలో ఏవీ వెల్లడించవని పిటిషనర్ తరపున అభ్యర్థించారు. తదనుగుణంగా, పిటిషనర్ యొక్క ఎటువంటి చర్య భారతదేశ భద్రతకు విఘాతం కలిగించేలా ఉండే ప్రసక్తే లేదు.

నిర్బంధానికి గల కారణాలకు సంబంధించి పిటిషనర్ తరఫున మరికొన్ని వాదనలు వినిపించారు, వాటిని తగిన సమయంలో పరిశీలిస్తాము.

సహజ న్యాయ సూత్రాలను ఉల్లంఘిస్తూ పిటిషనర్ కేసుకు ముందు ప్రతివాది కేసును అడ్వైజరీ

బోర్డు విచారించ యదని, ఆయన గైర్హాజరులో ప్రతివాది అడ్వైజరీ బోర్డు ముందు ఉంచిన తదుపరి పాత్రల కాపీలను పిటిషనర్ కు అందించలేదని పేర్కొన్నారు.

ఇదివరకే చెప్పినట్లుగా పాకిస్తాన్ విదేశీ దేశం కాదని, అందువల్ల దానిని విదేశీ రాజ్యంగా పరిగణించలేమని పిటిషనర్ తరఫున వాదనలు వినిపించారు. ఆర్టికల్ దృష్ట్యా భారత రాజ్యాంగ ప్రయోజనాల కోసం, పాకిస్తాన్ విదేశీ రాజ్యం కాదన్నది వాస్తవం. అయితే, రాజ్యాంగ ప్రయోజనాల కోసం ఒక దేశాన్ని విదేశీ రాజ్యంగా పరిగణించకపోవడానికి, ఇతర ప్రయోజనాల కోసం ఆ దేశం విదేశీ రాజ్యంగా ఉండటానికి మధ్య వ్యత్యాసం ఉంది. కామన్ వెల్త్ అనేది ఒక దేశాల యొక్క సమూహం, ప్రతి ఒక్కటి దాని అంతర్గత మరియు విదేశీ వ్యవహారాలలో ఒకదానితో ఒకటి స్వతంత్రంగా సార్వభౌమ హోదాను కలిగి ఉంటాయి. కామన్ వెల్త్‌లో సభ్యత్వము లేని ఏ దేశానికైనా ఉన్నంత సార్వభౌమ ప్రతిపత్తిని కలిగి ఉంటాయి. కామన్ వెల్త్ లోని ప్రతి సభ్యదేశం ఒకదానితో మరొకటి మరియు కామన్ వెల్త్ వెలుపల ఉన్న దేశాలతో దౌత్య సంబంధాలను కలిగి ఉండవచ్చు. వాస్తవానికి, సార్వభౌమ ప్రతిపత్తి విషయంలో వారు కామన్ వెల్త్ వెలుపల ఉన్న ఏ దేశం వలె స్వతంత్రంగా ఉన్నారు. అందువల్ల కామన్ వెల్త్ వెలుపల ఉన్న దేశాలకు మరియు ఒకరికొకరు మధ్య సంబంధాలలో వారిని విదేశీ రాజ్యాలుగా పరిగణించాలి మరియు వారి మధ్య వ్యవహారాలు విదేశీ వ్యవహారాలు. కామన్ వెల్త్ సభ్యదేశం అంతర్గత వ్యవహారాలతో సంబంధం లేనిది దాని బాహ్య వ్యవహారం, అంటే విదేశీ వ్యవహారం అని మా అభిప్రాయము .

రాజ్యాంగంలోని ఏడవ షెడ్యూల్ యొక్క జాబితా I లోని అంశం 9 ప్రకారం రక్షణ, విదేశీ వ్యవహారాలు లేదా భారతదేశ భద్రతకు సంబంధించిన కారణాల వల్ల ముందస్తు నిర్బంధానికి మరియు అటువంటి నిర్బంధానికి గురైన వ్యక్తులకు సంబంధించి చట్టాలను రూపొందించే అధికారం

పార్లమెంటుకు ఉంది. చట్టంలోని సెక్షన్ 3 ప్రకారం కేంద్రప్రభుత్వము లేదా రాష్ట్రప్రభుత్వము ఏ వ్యక్తి విషయంలోనైనా సంతృప్తి చెందితే, భారతదేశ రక్షణకు, విదేశీ రాజ్యాలతో భారతదేశ సంబంధాలకు లేదా భారతదేశ భద్రతకు హాని కలిగించే విధంగా వ్యవహరించకుండా నిరోధించడానికి, అలా చేయటం అవసరం అనుకుంటే అటువంటి వ్యక్తిని నిర్బంధించాలని ఆదేశిస్తూ ఉత్తర్వులు జారీ చేయవచ్చు. "విదేశీ వ్యవహారాలు" అనే పదం విదేశీ రాజ్యాలతో భారతదేశం యొక్కసంబంధాలను కలిగి ఉంటుంది. పాకిస్తాన్ విదేశీ రాజ్యమా కాదా అనేది నిర్ణయం తీసుకోవాల్సిన ప్రశ్న "విదేశీ రాజ్యాలతో భారత దేశం సంబంధాలు" అనే పదాల సరైన భాష్యప్రకారం, ఆ దేశం భారత దేశం మాదిరిగానే కామన్ వెల్త్‌లో సభ్యదేశంగా ఉన్నప్పటికీ పాకిస్తాన్ ను విదేశీ రాజ్యంగాపరిగణించాలి అనడంలో మాకు ఏటువంటి సందేహం లేదు . అది అంతర్గత పరిపాలన మరియు విదేశీ సంబంధాల విషయాలలోసార్వభౌమాధికారాన్నికలిగి ఉంది మరియు ఈ విషయాలలోభారతదేశం లేదాకామన్ వెల్త్‌లోని మరే ఇతర సభ్యదేశం యొక్కసార్వభౌమాధికారంతో పూర్తిగా స్వతంత్రమైనది మరియు విడదీయబడింది. భారత దేశం తో సహావివిధ దేశాలతోపాకిస్తాన్ కు దౌత్యసంబంధాలు ఉన్నాయి. కామన్ వెల్త్ లో సభ్యత్వముతో పాటు, పాకిస్తాన్ యొక్క స్వతంత్ర సార్వభౌమ హోదా కామన్వెల్త్ వెలుపల ఉన్నఏ దేశానికైనా సార్వభౌమ హోదాతో సమానం. అయితే గవర్నర్ జనరల్ జారీ చేసిన ఆర్డర్ పాకిస్తాన్ ను విదేశీరాజ్యం కేటగిరీకి వెలుపలికి తీసుకెళ్లిందని వాదించారు . మా అభిప్రాయం లో ఇది తప్పుడు వాదన ఎందుకంటే, ఆర్టికల్ 367 (3) ప్రకారం భారత రాజ్యాంగం ప్రయోజనాల కోసం విదేశీ రాజ్యం అంటే భారతదేశం కాకుండా మరే రాజ్యమైనా, కానీ రాష్ట్రపతి, మరియు రాజ్యాంగం ప్రారంభానికి ముందు భారత గవర్నర్ జనరల్ ఆర్టికల్ 392 (3) ప్రకారం, ఆర్డర్ లో పేర్కొనబడ్డఅటువంటి ప్రయోజనాల కొరకు ఏదైనారాజ్యము విదేశీ రాజ్యంకాదని ఆర్డర్ ద్వారా ప్రకటించవచ్చు. కామన్ వెల్త్‌లోని ప్రతి దేశం రాజ్యాంగ ప్రయోజనాల కోసం విదేశీ రాజ్యం కాదని గవర్నర్ జనరల్ ఆర్డర్ లో ప్రకటించారు. భారత దేశం రాజ్యాంగంలోవిదేశీ రాజ్యంఅనే పదం

కనిపించే వివిధ అధికరణలు ఉన్నాయి, ఉదా: ఆర్టికల్ 18(2), (3), (4), ఆర్టికల్ 19(2), ఆర్టికల్ 102 (1) (డి) మరియు ఆర్టికల్ 191 (1) (డి). ఇది అందువల్ల ఆర్డర్ ప్రకారం ఈ అధికరణల ప్రయోజనాల కోసం లేదా "విదేశీ రాజ్యం" అనే పదం కనిపించే మరే ఇతర అధికరణ యొక్క ప్రయోజనాల కోసం, పార్లమెంటు వేరే విధంగా చట్టం చేయకపోతే ఆ వ్యక్తీకరణ కామన్వెల్త్‌లోని దేశాన్ని కవర్ చేయదని స్పష్టంగా ఉంది. ఏడో షెడ్యూలులోని 9వ అంశంలో ఉన్న 'విదేశీ వ్యవహారాలు', చట్టంలోని 3వ అధ్యాయములోని 'విదేశీ రాజ్యాలు' అనే పదాన్ని వ్యక్తీకరణను అర్థం చేసుకునే ఉద్దేశ్యం కొరకు ఆర్డర్ ని సహాయము లోకి తీసుకురాలేం. ఈ వ్యక్తీకరణలను పదాలకు వాటి సాధారణ అర్థాన్ని ఇస్తూ సాధారణ పద్ధతిలో అర్థం చేసుకోవాలి. పాకిస్థాన్ ఒక విదేశీ రాజ్యం అనడంలో మాకు ఎలాంటి సందేహం లేదు. ఈ చట్టంలోని నిబంధనల ప్రకారం పాకిస్తాన్ తో సహా విదేశీ శక్తులతో భారతదేశ సంబంధాలకు విఘాతం కలిగించే విధంగా వ్యవహరించే వ్యక్తిని కేంద్రప్రభుత్వం, రాష్ట్రప్రభుత్వాలు నిర్బంధించవచ్చు. నిర్బంధం క్రమంలో గానీ, నిర్బంధానికి కారణాలలో గానీ పాకిస్థాన్ గురించి ప్రత్యేకంగా ప్రస్తావించకపోవడం గమనార్హం. దీనికి విరుద్ధంగా, నిర్బంధానికి కారణాలలో, పిటిషనర్ కార్యకలాపాల యొక్క సంచిత ప్రభావం సాధారణంగా విదేశీ రాజ్యాలతో భారతదేశం యొక్క సంబంధాలకు హాని కలిగిస్తాయని స్పష్టంగా పేర్కొనబడింది (3 మరియు 4 కారణాల ద్వారా). జమ్మూకశ్మీర్ రాష్ట్రానికి సంబంధించిన తప్పుడు, అసంపూర్ణ, ఏకపక్ష, తప్పుదోవ పట్టించే సమాచారం, ఆ రాష్ట్రానికి సంబంధించి భారత ప్రభుత్వ విధానం గురించి పంపిన వార్తలు, అభిప్రాయాలు విదేశీ వార్తాపత్రికలో ప్రచురితం కావడాన్ని నిర్బంధ కారణాలలో ప్రస్తావించారు. నిర్బంధం కారణాలకు జతచేసిన పిటిషనర్ విదేశీ వార్తాపత్రికకు పంపినవాటి సారాంశాలను పరిశీలిస్తే అవి భారత ప్రభుత్వానికి, పాకిస్తాన్ కు సంబంధించి ప్రతికూలంగా ఉండటమే కాకుండా, సాధారణంగా విదేశీ రాజ్యాలతో భారత దేశం సంబంధాలకు విఘాతం కలిగిస్తున్నాయని, జమ్మూకశ్మీర్ రాష్ట్ర వ్యవహారాలు

కేవలం పాకిస్థాన్ కు మాత్రమే సంబంధించిన అంశం కాదని, ఇతర విదేశీ రాజ్యాలకు కూడా ఆసక్తిని కలిగిస్తాయని తెలుస్తోంది.

ఇప్పుడు నిర్బంధానికి కారణాలపై వచ్చిన అభ్యంతరాల విషయానికి వస్తే కారణం నం .1కు సంబంధించి, ఈ కారణం నిర్బంధ ఉత్తర్వుల పరిధికి వెలుపల ఉందని కోరారు. ఈ రెండు ప్రభుత్వాల పట్ల ద్వేషం, ధిక్కారం కలిగించే విధంగా పిటిషనర్ భారత ప్రభుత్వానికి, జమ్మూకశ్మీర్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా ప్రచారం చేస్తున్నారని ఈ కారణం పేర్కొంది. మా అభిప్రాయం ప్రకారం, ఈ కారణం నిర్బంధ ఉత్తర్వుల పరిధికి అతీతం అని చెప్పలేము ఎందుకంటే భారత ప్రభుత్వం మరియు జమ్మూ కాశ్మీర్ రాష్ట్రప్రభుత్వం పట్ల ద్వేషం మరియు ధిక్కారం కలిగించడం భారతదేశ భద్రతతో ముడిపడి ఉంది.

కారణం నం . 2 కు సంబంధించి పిటిషనర్ విద్రోహ చర్యల గురించి ఒక్క సూచనను కూడా బహిర్గతం చేయదని, పంపిన సందేశాల్లో ఏ భాగాలు తప్పుడువి, అసంపూర్ణమైనవి, తప్పుదోవ పట్టించేవి లేదా ఏకపక్షంగా ఉన్నాయనే విషయాన్ని బహిర్గతం చేయదని కోరారు. ఈ కారణం సాధారణంగా భారతదేశంలోని పరిస్థితుల గురించి మరియు జమ్మూకాశ్మీర్ రాష్ట్రానికి సంబంధించి భారత ప్రభుత్వవిధానం గురించి మాట్లాడుతుందని పేర్కొన్నారు. ఆ రాష్ట్రానికి సంబంధించి భారత ప్రభుత్వవిధానం ఏమిటో పేర్కొనలేదు. ఈ ఆరోపణలన్నీ చాలా అస్పష్టంగా ఉన్నాయి, అవి పిటిషనర్ కు ప్రాతినిధ్యం వహించడానికి నిజమైన అవకాశాన్ని ఇవ్వలేదు. అదేవిధంగా 3, 4వ కారణాలకు సంబంధించి జమ్మూకశ్మీర్ రాష్ట్రానికి సంబంధించి భారత్ కు గల స్థితిని వెల్లడించలేదని కోరారు. ఇక్కడ కూడా పిటిషనర్ సలహా ముందలికి సమర్థవంతంగా ప్రాతినిధ్యం వహించడానికి తగిన వివరాలు ఇవ్వలేదు. మా అభిప్రాయం ప్రకారం, ఈ వాదనలలో దేనిలోనూ వాస్తవం లేదు,

ఎందుకంటే నిర్బంధం యొక్క కారణాలతో పిటిషనర్ వాకిస్తాన్‌లో ప్రచురించిన "డాన్" వార్తాపత్రికకు పంపిన సందేశాల నుండి సారాంశాలను జత చేశారు. నిర్బంధానికి కారణాలలో పేర్కొన్న అన్ని విషయాలకు సంబంధించి పిటిషనర్ ప్రాతినిధ్యం వహించడానికి వీలుగా ఈ సారాంశాలు తగిన వివరాలను కలిగి ఉన్నాయి.

ఇప్పుడు పిటిషనర్ కేసుకు ముందు మరియు అతని గైర్హాజరీలో ప్రతివాది కేసును విచారించారు మరియు ప్రతివాది సలహా మండలి ముందు ఉంచిన తదుపరి మెటీరియల్ కాపీలను పిటిషనర్ కు అందజేయలేదు అన్న వాదన విషయానికి వస్తే చట్టంలోని నిబంధనల ప్రకారం అడ్వైజరీ బోర్డు అవలంబించాల్సిన ప్రక్రియను ప్రస్తావించడం అవసరం.

సెక్షన్ 9 ప్రకారం నిర్బంధ ఉత్తర్వులు జారీ చేయబడిన ప్రతి సందర్భంలోనూ నిర్బంధం విధించిన తేదీ నుంచి 30 రోజుల్లోగా సంబంధిత ప్రభుత్వం తప్పనిసరిగా అడ్వైజరీ బోర్డు ముందు ఆ ఉత్తర్వు జారీ చేసిన కారణాలను , బందీ ద్వారా ఏవైనా విజ్ఞప్తులు ఉంటే , ఒక అధికారి ద్వారా ఉత్తర్వులు జారీ చేయబడిన సందర్భంలో, సెక్షన్ 3లోని సబ్ సెక్షన్ (3) కింద అటువంటి అధికారి ఇచ్చిన నివేదికను కూడా అడ్వైజరీ బోర్డు ముందు ఉంచాలి. సెక్షన్ 9 కింద అడ్వైజరీ బోర్డుకు రిఫరెన్స్ ఇచ్చినప్పుడు పాటించాల్సిన విధానాన్ని సెక్షన్ 10 నిర్దేశిస్తుంది. సెక్షన్ 10(1) ఇలా చెబుతుంది:

"అడ్వైజరీ బోర్డు తన ముందు ఉంచిన విషయాలను పరిగణనలోకి తీసుకున్న తరువాత, తగిన ప్రభుత్వం నుండి లేదా సంబంధిత ప్రభుత్వం ద్వారా పిలవబడిన ఎవరైనా వ్యక్తి నుండి అవసరమైనట్లుగా భావించే మరింత సమాచారాన్ని కోరిన తరువాత లేదా ఏదైనా నిర్దిష్ట సందర్భంలో అలా చేయడం అవసరమని భావిస్తే సంబంధిత వ్యక్తి నుండి లేదా సంబంధిత వ్యక్తి వినాలని కోరితే ,

అతన్ని వ్యక్తిగతంగా విన్న తరువాత, నిర్బంధ తేదీ నుండి పది వారాల్లోగా తన నివేదికను సంబంధిత ప్రభుత్వానికి సమర్పించాలి.”

సెక్షన్ 9 కింద తన ముందు ఉంచిన అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకున్న తర్వాత అడ్వైజరీ బోర్డు సంబంధిత ప్రభుత్వం నుంచి మరింత సమాచారం కోరవచ్చు, ఆ తర్వాత ఏదైనా నిర్దిష్ట సందర్భంలో అది అవసరమని భావిస్తే లేదా బందీ వినాలని కోరితే , అతన్ని వ్యక్తిగతంగా విన్న తరువాత, తన నివేదికను సంబంధిత ప్రభుత్వానికి సమర్పించాలని ఈ నిబంధనల ద్వారా స్పష్టమవుతోంది. అటువంటి పరిస్థితిలో అడ్వైజరీ బోర్డు బందీని వినడానికి ముందు సంబంధిత ప్రభుత్వం నుండి మరింత సమాచారాన్ని పొందాలి. సహజ న్యాయ సూత్రాలకు విరుద్ధంగా సెక్షన్ 10లో ఏదీ లేదని మా అభిప్రాయం . అంతేకాకుండా పిటిషనర్ గైర్హాజరీలో ప్రతివాది కేసును విచారించారని పిటిషన్లో పేర్కొనలేదు . నిజానికి ప్రతివాది అఫిడవిట్ లో అలాంటిది జరిగింది అని ఒప్పుకోలేదు .

అడ్వైజరీ బోర్డు ముందు ప్రతివాది ఉంచిన తదుపరి మెటీరియల్ కాపీలను పిటిషనర్ కు సరఫరా చేయకపోవడం గురించి, నిర్బంధం యొక్క కారణాల యొక్క పేరా 3 లో నిర్బంధానికి కారణాలలో పేర్కొన్నవి కాకుండా తేదీలు, వ్యక్తులు, ప్రదేశాలు, కార్యకలాపాల స్వభావం మరియు అతను అందించిన సహాయానికి సంబంధించిన ఏవైనా వాస్తవాలు లేదా వివరాలను పిటిషనర్ కు వెల్లడించడం ప్రజా ప్రయోజనాలకు విరుద్ధంగా కేంద్ర ప్రభుత్వం భావించిందని స్పష్టంగా పేర్కొంది అని గమనించాలి. రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 22(6) ప్రకారం, ఆ ఆర్టికల్ లోని క్లాజ్ (5) లో నిర్బంధ ఉత్తర్వులు జారీ చేసే అధికారి ప్రజా ప్రయోజనాలకు విరుద్ధంగా భావించే వాస్తవాలను బహిర్గతం చేయాల్సిన అవసరం లేదని స్పష్టంగా పేర్కొన్నారు. ప్రస్తుత కేసులో నిర్బంధంలో పేర్కొన్నవి కాకుండా తేదీలు, వ్యక్తులు, ప్రదేశాలు, కార్యకలాపాల స్వభావం, పిటిషనర్ అందించిన సహాయానికి

సంబంధించిన ఏవైనా వస్తువులు లేదా వివరాలను ప్రజా ప్రయోజనాల దృష్ట్యా వెల్లడించడానికి సంబంధిత అధికారి నిరాకరించారు. అటువంటి పరిస్థితులలో, ప్రతివాది అడ్వైజరీ బోర్డు ముందు ఉంచిన తదుపరి మెటీరియల్ యొక్క కాపీలను అందించడం పూర్తిగా అనుచితం, అడ్వైజరీ బోర్డు తనను తాను సంతృప్తిపరచుకోవడానికి మరింత సమాచారం అవసరం అయినప్పటికీ.

తదనుగుణంగా పిటిషన్ కొట్టివేయబడుతుంది.

పిటిషన్ కొట్టివేయబడింది.